

Bálintné Kovács Júlia tallózása

Ismerjük meg az erdélyi örménymagyar

Komlóssy Józsefet

„Komlóssy József erdómérnök, a nem kormányzati szervezetek képviselőjeként nemzetközi szervezetekben küzd a határon túli magyarok és más kisebbségek jogaiért.

Családját a háború vihara sodorta Erdélyből Magyarországra. Az 1956-os magyar felkelés leverését követően mint a soproni Erdészeti Egyetem diákja teljes évfolyamával, és az oktatók egy részével mint a forradalom célkitűzéseivel egyetértő, abban tevékenyen résztvevő, emigrált. Először Ausztriába majd Kanadába távozott. Vancouverben a University of British Columbia 1960-ban szerzett mérnöki oklevelet. Erdómérökként a kanadai őserdőkből dolgozott, majd 1962-t követően a svájci hegyekben épített utakat.

Honnan ered a kisebbségi kérdés iránti elkötelezettsége? A maga megfogalmazása szerint: „1963 telén Kolozsvárott, erdélyi körutam során tanár nagybátyám visszautazásom előtt azt kérdezte tőlem: *Beutaztad fél Erdélyt, láttál, tapasztaltál. Gyermekként, nem önszántadból, mentél el, és ma ott élsz Svájcban, abban a szabad és szép országban. Mondd, mit fogsz tenni az itthon maradtakért?*” Azóta életcélja, hogy lehetőségeit kihasználva szolgálja az egyetemes magyarság érdekeit. Nemzetközi téren 1986-tól számítható aktív szerepvállalása. Egyik alapító tagja és alelnöke volt a zürichi **Kisebbség Védő Társaságnak**. Első alkalommal Bécsben vett részt az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezleten. 1989-ben több más nem kormányzati szervezettel együtt közreműködött abban, hogy az ENSZ

Emberi Jogi Bizottsága a tervezett falurombolás miatt marasztalja el Ceausescu Romániáját. 1993 óta az ENSZ Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának betartását ellenőrző Emberi Jogi Bizottság ülésein is rendszeresen felszólalt. 1990-ben elvégzett munkája nyomán – mint a közép-kelet-európai térség nemzeti-

ségi problémáiban, különösen a magyarokat érintő kérdésekben jártas személyt – meghívták az **Európai Népek Föderális Uniójának** (FUEV) az elnökségébe. A FUEV keretében több tényfeltáró utat szervezett a Kárpát-medence magyarok régióiba.

Kiemelt fontosságot tulajdonított annak, hogy a térség országainak az emberi jogok és a kisebbségi jogokkal kapcsolatban vállalt kötelezettségei betartását az ENSZ, az EBESZ vagy az ET ellenőrizze és számon is kérje.

A 2001. május 4-i, a moldvai csángókról szóló, a finn Tytti Isohookana-Asunmaa asszony által beterjesztett ET-jelentés igaz ugyan, hogy egy nemzetközi csapat munkájának eredménye volt, de kétségtelenül Komlóssy József volt az ötlet gazdája és kivitelezésének is a motorja. A veszélyeztetett arumun és ural-altaji kultúrákról szóló jelentés elkészítésében is közreműködött, s így a csángókérdést már hiteles személyként vihette az ET Kulturális, Tudományos és Oktatási Bizottsága elé. A jelentést több csángóföldi tényfeltáró út előzte meg. Évekig tartott, amíg a román ellenlépéseket – amelyeknek célja volt, hogy a jelentés elfogadá-

sát meggátolják – végül is sikerült leküzdeni. Tény, hogy a helyi lakosság és a tanítók áldozatvállalásának eredményeként Moldvában évtizedes megfélemlítések után, a román hatóságok jóváhagyásával több iskolában fakultatív alapon beindult a magyar nyelv oktatása. Ez az ET fellépése és Komlóssy József nélkül a mai napig váratna magára.

Svájci tapasztalatai ihlették a Székelyföld számára is életbevágóan fontos mezőgazdasági és az erdőparcellák tagosítására vonatkozó kezdeményezését. A *mezőgazdasági területek és erdőparcellák összevonása Közép- és Kelet-Európában* című jelentésének célja, hogy egy minta tagosítási projekt megvalósításához Gyergyóremetén megteremtse az Európa Tanács erkölcsi és politikai támogatását.

Komlóssy József következetesen továbbra is útpítéssel foglalkozott, de elsősorban már nem a mérnöki tudását használta – településeket, régiókat, embereket, egymástól elválasztott magyar közösségeket segített és segít ma is közelebb hozni egymáshoz. Kis- és Nagyszelmenc esete is ezt példázza (*közbenjárására az Európa Tanács (ET) támogatásával, a szlovák és az ukrán kormány pozitív hozzáállása mellett 60 év után 2005 karácsonyára a két Szelmenc között megnyílt a határ, „eggyé lett a megfelezett székelykapu”*).

Az egymástól 200 méterre lakó testvérek újra találkozhattak, nem kellett 160 km-t utazniok. A határnyitás emlékére a falu közös főutcáját **Komlóssy József út**-nak nevezik.

A nem kormányzati szervezetek (NGO) képviselőjeként nemzetközi szervezetekben a határon túli magyarokért és más kisebbségek jogaiért küzd, tanácsadóként segíti az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének magyar képviselőit. Az Európa Tanácsban 2000-2004 között öt határozati javaslatot indított útjára sikerrel. Lankadatlan

életerejével ma is az ET fáradhatatlan munkatársa.”
(*Székely Nemzeti Tanács honlap, Székelyföld portál*)

*

Életem egyik nagy ajándékának érzem, hogy Budakalászon, a Halász Péter és Romhányi András szervezte Kárpátmedencei Magyar Közművelődési Egyesületek Fórumain részt vehettem, és többek között ott sokat tanulhattam a meghívott előadóktól.

A 2007. június 7-10 között zajló Fórum egyik előadója éppen Komlóssy József volt.

Sok minderről tájékoztatott bennünket, majd az identitásról szólott, emígyen: „Van az embernek egy európai identitása. Emellett vagyok egy magyar ember. Emellett pedig van egy harmadik, egy helyi identitásom is, mert én eredendően székely vagyok és gyergyói.”

Több se kellett nekem. A hozzászólások alkalmával megkérdeztem, hogy ez a gyergyói kötődés nem jelent-e örmény gyökereket? De igen, örmény őseim is vannak, volt a válasz.

Azóta kikutattam az ősokeket.

Édesanyja: az 1906-ban született **Puskás Margit**, anyai nagyapja: az 1872-ben született **ditrói Puskás Kálmán Dénes**.

„Komlóssy Józsefet számos díjjal tüntették ki:

Díjak:

* Kisebbségéért-díj (1996)

* Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje (2004)

* Gábor Áron-díj (2008)

Ady szavaival fogalmazva: Komlóssy József az Értől indulva elért az Óceánig. A szülői ház szelleme, a családi hagyományok, a gyökerekből fakadó örökség, a küldetésessé nemesedett kitartó közügyi elkötelezettség méltó elismerése az, hogy Komlóssy József ma a magyar parlament kisebbségi szakér-

tőjeként a magyar Európa tanácsi küldöttség tanácsosa Strasbourg-ban. És mára már megcáfolhatatlanul a belső önrendelkezés, a regionális önkormányzatiság vagy a területi autonómia témákban a Kárpát-medencében, de az Európa Tanácsban is egyik legjárta-sabb szakemberként tiszteljük. De nemcsak szakembere az autonómiának, hanem mun-

kájával, vagyonával, egész életével hűséges szolgálja is. Tálalóan írta a vele készült élet-interjú elé a riporter: Komlóssy József, Az Autonómia APOSTOLA.

Illesse elismerés és tisztelet ezt az apostoli munkát, annak végzőjét, Komlóssy Józsefet!”

Sógor Csaba

Olvasói levelek – Bálintné Kovács Júlia rovata

Kedves Júlia!

Kérlek, valamilyen formában juttasd el az alábbi rövid levelet Issekutz elnökszonyhoz. Külön is köszönöm ezúton, a hozzánk eljuttatott összefoglaló köteteket. Reméljük, hogy jó egészségségen talál ez a levélke.

Tolnay István

Tisztelt Elnök Asszony!

Bálint Júlia jóvoltából évek óta hűséges olvasója vagyok kiadványuknak, s ezúton is szeretném megköszönni a lehetőséget, hogy – közvetett módon bár – részese lehetek egy nagy múltú közösség kultúrájának, szinte-szinte mindennapjainak. Nagy érdeklődéssel követem/ követjük azt a sokrétű tevékenységet, amelyet az örmény közösség saját gyökereinek felkutatásáért, vallásának, művelődésének megtartásáért, identitásának megőrzéséért és fejlesztéséért folytat.

Számunkra, kisebbségben élő erdélyi-partiumi magyarok számára példaértékű mindaz, ami ezekben a füzetekben olvasható. S mint példaértékűt, engedelmmükkel én fel is szoktam használni a megjelent anyagok egyikét-másikát a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen tartott előadásaimon. Talán nem annyira köztudott, hogy a magyar kormány által támogatott két egyetemen – a Partiumi Keresztény Egyetemen és a Sapientia-Erdélyi Magyar Tudományegyetemen, a hallgatóknak, bármilyen szakra iratkoztak is be, fel kell venniük a Magyarságtudomány nevű tantárgyat. E tantárgy keretében sok olyan, az identitástudat erősítését segítő hivatott téma van, amelyhez jól felhasználhatók az örménység hányatott történelmét, erdélyi letelepedésüket, itteni gazdasági-kulturális szerepüket bemutató cikkek, tanulmányok, beszámolók.

Elnök asszony életére és szolgálatára Isten gazdag áldását kérve, kívánok erdélyi és anyaországi örmény testvéreinknek erőt és kitaratást a megmaradásért folytatott küzdelemhez.

Nagyvárad, 2013. november 13.

Tolnay István egyházkerületi v. főjegyző,
a Partiumi Keresztény Egyetem Igazgatótanácsának elnöke

(Szerk. megjegyzés: A Partiumi Keresztény Egyetem működéséhez évek óta jelentős adományokkal járul hozzá a Fővárosi Örmény Önkormányzat is.)

360fokbringa falinaptár 2014

„Mi egy magyar házaspár vagyunk, Zárug Zita (28) és Harkányi Árpád (30). 2011. június 4-én összeházasodtunk és egy hétre rá szó szerint felkerekedtünk és elindultunk két, a mozgó otthonunkkal felpakolt fekvőkerékpáron, hogy felfedezzük a világot. Azóta 27 országban bicikliztünk és 21 ezer kilométert tettünk meg. Útközben rengeteget fotózunk és olyan helyeken is megfordulunk, ahová „normális” ember akkor se menne, ha fizetnének neki. Az így ért élményekről és kalandokról részletes útinaplót vezetünk, melyet a <http://360fokbringa.hu> oldalon olvashattok.

Tavaly egy barátunk ötletére kiadtunk egy falinaptárt tele a legjobb fotóinkkal 12 ázsiai országból, és ez a naptár a legnagyobb meglepetésünkre és még nagyobb örömtünkre nagy siker lett. Ezért 2014-ben ismét kiadunk egy falinaptárt, amelynek egy-egy havi oldalán az alábbi országok és vidékek fognak szerepelni: *Laosz, Vietnám, Kambodzsa, Thaiföld, Malajzia, Szingapúr, Jáva, Bali, Lombok, Floresz* (ez négy sziget Indonéziában), *Kelet-Timor és Ausztrália*.

A falinaptár további újdonsága lesz egy *extra online tartalom*. Ez a naptár minden oldalán egy QR „vonal”-kódot és egy egyszerű, leolvasható webcímet fog jelenteni, melyek a <http://360fokbringa.hu> weboldal 12 „titkos” oldalára fognak mutatni. Ezek az oldalak mindig csak az adott hónap elsejétől lesznek elérhetőek és a naptároldal témáját fogják bemutatni röviden és érdekesen, értelemszerűen csupa olyan plusztartalommal, ami a naptároldalon nem fér el: *történetek, helyleírások, videók, még több kép, sőt néhány esetben timelapse videók* is.

A naptár ára *bruttó 2000 forint, de ha ötöt rendelsz, akkor darabja már csak 1700 forint*. Minden *további részletet* megtaláltok a weboldalunkon ahol az *előrendeléseket* is le tudjátok adni: <http://360fokbringa.hu/falinaptar-2014>”

Zita és Árpád

Felhívás

A tavaly és idén megjelent 2 kötetes lexikonszerű mű feldolgozta 78 magyarörmény *képző- és iparművész, művészettörténész* munkásságát, bemutatva néhány alkotásaikat is. Ezzel sokat tettünk az erdélyi magyarörmények magyar kultúrába beágyazott művészetének megismertetéséért. Azóta már bővült a kör, várunk további művészek jelentkezését, bejelentését.

Ezen sorozatba illően szeretnénk csokorba gyűjteni és megjelentetni az *irodalom* területén ismertté vált magyarörmény írókat, költőket, irodalomtörténészeket is. Ugyancsak megkezdjük a *színészek, filmszínészek, előadóművészek* lexikonjához is a gyűjtést.

Kérjük minden kedves Olvasónkat, hogy segítsenek minél több örmény gyökerű művészt felkutatni, örmény gyökereiket megismertetni! Ezzel tudjuk biztosítani azt, hogy a magyarörmény gyökereik művészetét, mint a magyar kultúra részét, megismerje és megőrizze a jövőnek nemcsak az örmény közösség, hanem a magyar művelődéstörténet is.

Erdélyi Örmény Gyökerek Kiadó
(magyar.ormeny@t-online.hu)